

CZĘŚĆ I. EDUKACJA ELEMENTARNA PO REFORMIE POLSKIEGO SYSTEMU OŚWIATY - KIERUNKI ZMIAN I WARUNKI REALIZACJI

Rozdział 1. Założenia programowo-organizacyjne reformy oświaty z 1999 roku w zakresie edukacji elementarnej - Grażyna Rura, Michał Klichowski

Wprowadzenie

1. Główne funkcje i zadania wczesnej edukacji w założeniach reformy
 2. Nowelizacje i zmiany w toku wdrażania reformy - ich kierunek i charakter
 3. Organizacyjno-materiałny stan badanych szkół z punktu widzenia szans realizacji założeń reformy
- Podsumowanie

Rozdział 2. Zmiany w edukacji przedszkolnej jako warunek podniesienia jakości życia dzieci w okresie średniego dzieciństwa - Kinga Kuszak

Wprowadzenie

1. Zmiany związane z upowszechnianiem edukacji przedszkolnej
 2. Zmiany podstawy programowej wychowania przedszkolnego
- Podsumowanie

Rozdział 3. Program nauczania w szkolnej rzeczywistości edukacji elementarnej - Renata Michalak

Wprowadzenie

1. Zintegrowane programy nauczania - próba poszukiwania istoty i znaczeń
 2. Analiza programów nauczania w kontekście założeń edukacji zintegrowanej
 3. Program szkolny w świetle badań
- Podsumowanie

CZĘŚĆ II. OSIĄGNIĘCIA ROZWOJOWE DZIECI KOŃCZĄCYCH EDUKACJĘ WCZESNOSZKOLNĄ

Rozdział 4. Poznawanie świata przyrody jako kontekst rozwoju kompetencji poznawczych trzecioklasistów - Renata Michalak

Wprowadzenie

1. Kompetencje poznawcze - poszukiwanie znaczeń
 2. Edukacyjne warunki nabywania i rozwoju kompetencji poznawczych
 3. Poznawanie przyrody kontekstem rozwoju kompetencji poznawczych
 4. Edukacyjne warunki rozwoju kompetencji poznawczych w świetle badań
 5. Kompetencje poznawcze uczniów klas III w świetle badań
- Podsumowanie

Rozdział 5. Kompetencje językowe uczniów klas młodszych szkoły podstawowej - Kinga Kuszak

Wprowadzenie

1. Słuchanie jako aspekt kompetencji językowych dziecka
2. Mówienie jako kompetencja komunikacyjna
3. Kompetencje dziesięciolatków związane z pisaniem
4. Umiejętność czytania jako źródło rozwoju kompetencji językowych

Wnioski

Rozdział 6. Kompetencje matematyczne - założone sposoby kształtowania i dyskursy popkulturowe - Grażyna Rura, Michał Klichowski

Wprowadzenie

1. Kształtowanie kompetencji matematycznych w klasach I - III w świetle założeń i praktyki nauczycielskiej
2. Kompetencje matematyczne dzieci kończących edukację elementarną
3. (Pop)kulturowe i szkolne uwikłania procesów rozwoju kompetencji matematycznych dzieci

Podsumowanie

Rozdział 7. Kompetencje emocjonalne dziecka w późnej fazie dzieciństwa -

Klaudia Mikołajczyk

1. Emocje jako złożona struktura psychiczna
2. Tendencje rozwojowe w zakresie funkcjonowania emocjonalnego
3. Pojmowanie emocji przez dzieci
4. Emocje a aktywność umysłowa dziecka
5. Pojęcie kompetencji emocjonalnych
6. Kompetencje emocjonalne dzieci kończących edukację elementarną i ich poziom - doniesienia z badań

Podsumowanie

Rozdział 8. Rozwój kompetencji społecznych dziecka na etapie edukacji wczesnoszkolnej - Halina Sowińska

Wstęp

1. Analiza pojęcia kompetencja społeczna
2. Szkolne determinanty rozwoju kompetencji społecznych dzieci
3. Relacje nauczyciela z dzieckiem jako źródło doświadczeń społecznych dziecka
4. Stosunek dziesięcioletnich dzieci do norm szkolnych
5. Kompetencje społeczne związane z realizacją roli członka grupy
6. Kompetencje związane z utrzymywaniem bliskich związków rówieśniczych

Podsumowanie

CZĘŚĆ III. PRZYGOTOWANIE DZIECKA PIĘCIOLETNIEGO DO PRZEKROCZENIA PROGU SZKOLNEGO

Rozdział 9. Poziom rozwoju sprawności motorycznych dzieci pięcioletnich

- Ewa Lewandowska

Wprowadzenie

1. Sprawności dzieci pięcioletnich w zakresie motoryki dużej na przykładzie prób koordynacji statycznej
2. Sprawności dzieci pięcioletnich w zakresie motoryki małej na przykładzie prób grafomotorycznych dotyczących kalkowania

Podsumowanie

Rozdział 10. Kompetencje poznawcze dzieci pięcioletnich - Jolanta Andrzejewska

1. Pojęcie i mechanizmy rozwoju kompetencji poznawczych
2. Poziom rozwoju kompetencji poznawczych badanych dzieci

Wnioski

Rozdział 11. Kompetencje emocjonalne dzieci pięcioletnich - Bożena Grzeszkiewicz

Wprowadzenie

1. Uwarunkowania rozwoju kompetencji emocjonalnych dzieci w wieku przedszkolnym
2. Poziom rozwoju kompetencji emocjonalnych dzieci pięcioletnich

Podsumowanie

Rozdział 12. Kompetencje społeczne dzieci w sytuacjach edukacyjnych w przedszkolu - Jadwiga Lubowiecka

Wprowadzenie

1. Teoretyczny kontekst zagadnienia
2. Rodzina jako najważniejsze środowisko doświadczeń społecznych dziecka
3. Rola przedszkola w rozwijaniu kompetencji społecznych dziecka
4. Kompetencje społeczne - wyjaśnienia terminologiczne

- 5.Kompetencja komunikacyjna. Interakcja z osobą nieznaną
- 6.Kompetencja sprawczo-instrumentalna: efektywne porozumiewanie się w sytuacji zadaniowej
- 7.Współdziałanie badanych w zabawie ruchowej
- 8.Kompetencja pozycjonalna

Podsumowanie

Rozdział 13.Strategie stosowane przez przedszkole w realizacji jego funkcji i zadań edukacyjnych - Teresa Parczewska

Wprowadzenie

- 1.Styl pracy jako wyznacznik kompetentnych działań nauczyciela w zmieniających się warunkach społeczno-kulturowych
- 2.Charakterystyka i przebieg badań
- 3.Formalny i mentalny obraz nauczyciela przedszkola - analiza wyników badań

Podsumowanie

CZĘŚĆ IV. SZKOLNE I ŚRODOWISKOWE DETERMINANTY INDYWIDUALNEGO ROZWOJU DZIECKA NA POZIOMIE EDUKACJI ELEMENTARNEJ

Rozdział 14.Ocenianie jako mechanizm wspierania rozwoju dziecka. Mīt czy rzeczywistość - Elżbieta Misiorna, Renata Michalak

Wprowadzenie

- 1.Ocenianie zorientowane na proces osiągnięcia celów rozwojowych
- 2.Ocenianie wspierające rozwój - poszukiwanie sensu i znaczeń
- 3.Determinanty efektywnej strategii oceniania wspierającego
- 4.Ocenianie w rzeczywistości szkolnej dziecka

Podsumowanie

Rozdział 15.Nauczyciel jako kreator aktywności dziecka w środowisku - Anna Basińska

Wstęp

- 1.Świat zewnętrzny jako środowisko życia
- 2.Pojęcie przestrzeni edukacyjnej
- 3.Rola szkoły i nauczyciela w kreowaniu przestrzeni edukacyjnej dziecka w okresie późnego dzieciństwa
- 4.Obraz edukacji dziecka w relacjach ze środowiskiem
- 5.Analiza wybranych środowisk edukacyjnych

Podsumowanie

Rozdział 16.Praca z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych i jej implikacje dla ich rozwoju - Hanna Krauze-Sikorska

Wprowadzenie

- 1.Zrozumieć pojęcie "dziecko o specjalnych potrzebach edukacyjnych" - wprowadzenie w kluczowe terminy i zagadnienia
- 2.Dziecko o specjalnych potrzebach edukacyjnych w warunkach szkoły ogólnodostępnej - edukacyjne bariery sukcesu szkolnego
- 3.Dziecko kreatywne w szkole, czyli o edukacyjnej sytuacji dzieci zdolnych i uzdolnionych jako osób o specjalnych potrzebach
- 4.Interakcyjna diagnoza pedagogiczno-psychologiczna -"poznać, aby działać i skutecznie pomagać" jako warunek wstępny pomocy dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych
- 5.Działania edukacyjne, profilaktyczne i terapeutyczne w pracy z dzieckiem

o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Podsumowanie

Rozdział 17. Dziecko u progu edukacji przedmiotowej - Renata Michalak

Wprowadzenie

1. Edukacja elementarna jako kontekst nabywania gotowości rozwojowej do pokonywania progów szkolnych

2. Ideologie edukacji elementarnej jako źródła doświadczeń adaptacyjnych

3. Cechy realizowanego modelu edukacji elementarnej w perspektywie drugiego progu szkolnego

Podsumowanie

Podsumowanie i wnioski - Halina Sowińska, Hanna Krauze-Sikorska, Kinga Kuszak, Renata Michalak,

Grażyna Rura

Bibliografia